

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософська антропологія»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-наукова програма: 033 «Філософія».

Спеціальність: 033 «Філософія».

Галузь знань: Гуманітарні науки.

Форма навчання: денна.

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ, 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософська антропологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач	Білоус Світлана Іванівна
Контактний телефон кафедри філософії соціології, релігієзнавства	59-60-15
E-mail	kfsr@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	офлайн /онлайн
Обсяг дисципліни	90 год. / 3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/1326
Консультації	день семінару
2. Анотація до курсу	
«Філософська антропологія» – навчальна дисципліна, передбачена для професійної підготовки студентів спеціальності 033 «Філософія». Філософська антропологія виступає як наука про сутність людської природи, походження людини і перспективи її еволюції. Філософська антропологія як навчальний предмет розглядає теорії походження людини, сценарії її діяльності; спонукає переосмислювати ціннісні виміри в житті людини. Вивчення філософської антропології покликане сприяти становленню у суспільстві духовного простору взаєморозуміння, покращенню міжособистісних відносин, гармонізації людських стосунків у сфері комунікації, діалогу, прагнення до соціальної стабільності, миру. Предмет "Філософська антропологія" є базовим для студентів спеціальності «Філософія» і викладається на IV курсі (VIII семестр) в обсязі 90 години (3 кредити), з них лекцій: 12 годин, семінарських занять: 18 годин. «Філософська антропологія» охоплює висвітлення найбільш актуальної тематики сучасних філософсько-антропологічних досліджень, що склалась в межах основних методологічних стратегій філософії XX сторіччя.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: осмислення цінності і призначення людини в умовах суспільних викликів, послуговуючись напрацюваннями філософів-антропологів. Цілі:	

- Розуміння понять : «антропоцентризм», «гуманізм»;
- розвиток антропологічного, гуманістичного мислення.
- Розвиток аналітичних навичок; сприяння формуванню цілісного світогляду.

4. Компетентності

1. Базові загальні знання. Володіти базовими загальними знаннями з філософії.
2. Володіння проблематикою основних філософських дисциплін.
8. Індивідуальне дослідження філософських проблем.
11. Здатність до поглибленого логічного аналізу міркувань, викладених в усній та письмовій формах.
13. Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові сфери, використовуючи здобуті філософські знання.

5. Результати навчання

- Здатність вільно оперувати основними філософськими поняттями та категоріями (C1, C2, C3, C 4, C6)
- Вміння робити огляд та пошук інформації в спеціалізованій філософській літературі, використовуючи різноманітні ресурси: книги, журнали, он-лайн ресурси (C7, C11)
- Вміння писати філософські тексти публіцистичного характеру (C 4, C5, C6, C7, C8, C9).
- Знання основних етичних вчень та вміння обґрунтовувати на їх основі моральний вимір людських вчинків (C2, C3)

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу:

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні	18
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	033 «Філософія»	IV	2.1. Обов'язкові дисципліни 2.1.1. Теоретична підготовка

Тематика курсу

Тема	Форм а занятт я	План	Термін виконанн я
Філософська антропологія як навчальна дисципліна. Зародження й розвиток антропологічного знання.	Лк. 1-2	Антропологія як наука про людину. Актуальність вивчення і прикладне значення антропології. Поняття філософської антропології. Розуміння людини в історії філософської думки. Зародження й розвиток	Згідно розкладу занять

		антропологічного вчення: - Вчення про людину у релігіях Індії, Китаю. - Вчення про людину в період античності. - Вчення про людину в християнстві. Проблема визначення сутності людини.	
Зародження і розвиток антропологічних вчень в історії філософії.	Сем.1 -2	Зародження антропологічного знання: від давнього періоду філософської думки – до епохи Нового часу. Есе: - «Повчання і афоризми античних мислителів про людину» - «Моделі життя людини у творчій спадщині християнських мислителів (наприклад, у поглядах Василя Великого / та ін.)» Тест 1.	Згідно розкладу занять
Особливості філософської антропології у XX ст. "Пошук сенсу життя" як філософсько-антропологічна проблема.	Лк. 3	Філософська антропологія як наукова школа. Розвиток філософських шкіл про людину у XX ст. Екзистенціалізм як філософія людини у XX сторіччі. Структура природи людини згідно філософських антропологічних вчень. Філософський аналіз проблеми сенсу життя.	Згідно розкладу занять
Розвиток філософських шкіл про людину у XX ст. «Сенс життя людини» як філософська	Сем.3	Проблема людини в екзистенціалізмі. Тенденції сучасних антропологічних	Згідно розкладу занять

проблема.		досліджень. Есе: «Сенси життя людини». Тест 2.	
Філософське осмислення антропогенезу. Походження, соціалізація і цінності людини.	Лк.4	Альтернативні теорії походження людини. Соціалізація і формування цінностей людини. Проблема свободи людини.	Згідно розкладу занять
Філософські погляди щодо еволюції людини.	Сем.4	Дослідження походження людини. Проблема свободи людини. Есе «Ієрархія цінностей в житті людини». / «Час як цінність людини» Тест 3.	Згідно розкладу занять
Людська діяльність як проблема дослідження філософської антропології.	Сем. 5	Діяльність та екзистенціали людського буття. Творчість як вираження сутностей людського буття і вид діяльності. Професійна діяльність людини як вияв самореалізації і досягнення успіху. Есе: «Творча реалізація людини в умовах суспільних трансформацій» Тест 4. «Людська діяльність».	Згідно розкладу занять
Філософська антропологія і глобальні процеси сучасності.	Лк. 5	Терміни і поняття антропологічного виміру, що мають місце у вжитку в умовах сучасності. Вплив глобальних процесів і проблем сучасності на людину. Самотність людини в умовах глобалізації.	
Філософська антропологія і глобальні процеси сучасності.	Сем. 6	Есе: «Самотність людини як антропологічна проблема	

		сучасності» / «Питання щастя і нещастя людини» / «Роль людини на шляху до зменшення глобальних проблем сучасності». / «Проблеми бідності і багатства людини в умовах сучасності». / «Релігійність і вільнодумство людини в умовах трансформацій суспільства». Тест 5.	
Таємниці людського буття: філософсько-антропологічні виміри.	Лк. 6	Феномен любові і ненависті людини. Антропологічні уявлення про старість і довголіття. Проблема смерті та безсмертя людини. Позитивне мислення і сила думки як чинники життєтворчості особистості.	
Таємниці людського буття: філософсько-антропологічні виміри.	Сем. 7	Есе: - Феномен любові і ненависті людини. - Антропологічні уявлення про старість і довголіття. - Проблема смерті та безсмертя людини. - Песимізм й оптимізм в житті людини. - Моделі життя людини періоду сучасності. - Позитивне мислення і сила думки як чинники життєтворчості особистості. Тест 6.	
Актуальні питання «Філософської антропології».	Сем.8	Самостійна робота студента: представлення підсумкової роботи есе/ презентації / проєкту на обрану тему з	Згідно розкладу занять

		дисципліни «Філософська антропологія». Обговорення, аналіз.	
Розвиток і теоретичні аспекти філософської антропології.	Сем.9	Контрольна робота.	Згідно розкладу занять

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Семінар оцінюється за 100 бальною шкалою. Види опитування: усні відповіді, тематичні есе. Вага оцінки в підсумку по семінарах – 25 балів (включно із контрольною роботою). Контрольна робота виконується у вигляді тестування під час семінарського заняття. (Виняток – відсутність технічних можливостей пройти тестування). Допоміжний результат до семінарів – тестування d-learn. Тестування здійснюється в межах 100 балів. Вага оцінки в підсумку по тестуваннях – 25 балів. Тестування відбувається під час (/ додатково) до семінарського заняття. Контроль СРС – підведення підсумків підготовки студентів до семінарських занять. Форма підсумкового контролю – екзамен. 100 балів – загальна шкала. Вага оцінки в підсумку за екзамен – 50 балів. Підсумкова оцінка – сума поточних максимальних балів за кожен вид оцінювання (семінар, тематичне тестове опитування, контрольна робота, самостійна робота студентів, екзамен). Підсумкова оцінка з дисципліни Філософська антропологія - в межах 100 балів / за 100-бальною шкалою/.
Структура презентації	Теми для презентацій з Філософської антропології розміщені на d-learn . Формат презентації – Power Point / формат есе – Word Орієнтовний загальний обсяг слайдів презентації: 20; обсяг есе 3-4 сторінки Структура змісту презентацій: 1) Актуальність теми дослідження / питання для обговорення 2) Висвітлення змісту. Зацікавленість студента змістом. Компетентність. 3) Висновки, власна думка автора презентації. 4) Актуальна література, джерела, ресурси. 5) Представлення і захист презентації/ есе . . Вимоги до написання есе / есе-проєкту : Мова есе – українська.

	Жанр написання есе: твір-роздум. Обсяг есе – 2-3 сторінки друкованого тексту (А4, поля – 2 см, шрифт – 14, інтервал – 1,5). У тексті презентації / есе забороняється запозичення та копіювання з робіт інших виконавців.
Тестовий контроль	Тестовий контроль здійснюється на платформі d-learn (підготовлений згідно вимог d-learn). Підсумковий тестовий контроль – контрольна робота – теж здійснюється на платформі d-learn. 100-бальна шкала тестів .
Семінарські заняття	На 1-7 семінарських заняттях передбачено 2 види роботи: 1) Усні відповіді, доповнення, бесіда, дискусії, представлення есе. 2) Тестові завдання На 8-му семінарському занятті – обговорення підготовлених підсумкових самостійних творчих робіт (презентацій/есе/проектів). На 9-му семінарському занятті – підсумкова контрольна робота. Підсумковий вид контролю – екзамен.

Семінари. Контрольна робота	Допоміжний результат (до семінарів)	Екзамен	Підсумкова оцінка
Усні відповіді, доповіді, дискусії, есе Творчо-пошукова презентація	Тестування d-learn		
100 – максим. бал за заняття	100 – максим. бал за заняття	100-максимальний бал	100
Вага оцінки в підсумку	Вага оцінки в підсумку	50	
25	25		

8. Політика курсу

- Українська мова навчання.
- Вітається активність у навчанні, зацікавленість курсом, ініціативність у дискусіях; висловлення власної точки зору й висновків на досліджувані питання; вітається робота з основною літературою, додатковими ресурсами, джерелами, актуальними матеріалами.
- Особистісно- та студентоцентроване навчання. Повага честі і гідності кожного учасника навчального процесу.
- Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів.

- Враховуються результати усних відповідей, тестів, контрольної роботи, самостійної роботи студента.
- Не схвалюються пропуски занять без поважних на те причин, не схвалюються запізнення на заняття.
- Вітається дотримання принципу академічної доброчесності: належне виконання своїх обов'язків; забороняється хамство, агресивність, зневага).
- Забороняється плагіат під час виконання самостійної навчально-пошукової роботи.
- Студент /-ка, який/-яка у загальному підсумку не набрав/-ла 26 балів, не допускається до складання екзамену. У такому випадку студент/-ка доопрацьовує навчальний матеріал, здає поточні форми контролю.
- Студент, який протягом навчального курсу не набрав 50 балів (зі 100) – не допускається до здачі предмету за талоном №1.
- Дозволяється друга і третя спроба – за талоном № 2 / або ж за талоном №3. Передбачається обов'язкове комп'ютерне тестування, виконання запланованих видів робіт.

10.Базова рекомендована література:

1. Поплавко О.В. Антропологія. Навчальний посібник. // <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1950/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%92.%D0%90%D0%9D%D0%A2%D0%A0%D0%9E%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
2. Гуцуляк О. Б. Філософська антропологія: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2015. // <http://194.44.152.155/elib/local/2812.pdf>
3. Курс лекцій з „Філософської антропології” для студентів II-IV курсів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл. О. М. Башкеєва. – Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2015. – 99 с. // https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/metod_3218.pdf

Додаткова література і ресурси:

4. Що таке антропологія і навіщо вона потрібна? // <https://un-sci.com/ru/2019/12/06/shho-take-antropologiya-i-navishho-vona-potribna/>
5. Філософська антропологія. Гуманітарний модуль.] // http://old.udhtu.edu.ua/public/userfiles/file/Filosofiya_antropologiya.pdf
6. Еволюція людини: питання, що залишаються без відповіді // <https://zbruc.eu/node/24100>
7. Помогайбо В.М. та ін. Основи антропогенезу: Підручник. - К., 2015. – 176 с. // <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6330/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
8. Горохова Л.В. Проблема існування сучасної людини крізь призму екзистенціалу

страху. – Гілея: Філософські науки. – Випуск 38. – С. 252 - 257
// <http://eprints.zu.edu.ua/6068/1/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

9. Туриніна О. Л. Т87 Психологія творчості : Навч. посіб. – К. : МАУП, 2007. — 160 с. // http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p08_52.pdf

10. Теологічний екзистенціалізм: монографія / С. В. Таранов, – К. : Четверта хвиля, 2014. – 328 с. // https://shron1.chtyvo.org.ua/Taranov_Serhii/Teolohichnyi_ekzystentsializm.pdf

Викладач / автор силабусу :

канд. філос. наук, доцент Білоус Світлана Іванівна.